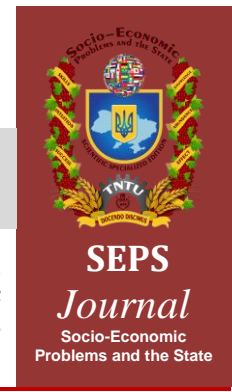

Ponomaryova, V. & Artyukh, O. (2022) Modern problems of property taxation: national and international dimensions. *Socio-Economic Problems and the State* (electronic journal), Vol. 27, no. 2, pp. 161-168.
URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2022/22pvsimv.pdf>

СУЧАСНА ПРОБЛЕМАТИКА МАЙНОВОГО ОПОДАТКУВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНИЙ І МІЖНАРОДНИЙ ВИМІР

Влада ПОНОМАРЬОВА

Оксана АРТЮХ

Одеський національний економічний університет
вул. Пушкінська 26, м. Одеса, Україна, 65014

e-mail: vponomaryova22@gmail.com

e-mail: oksana_art_2017@ukr.net

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3172-4872>

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8845-8002>

Article history:

Received: November, 2022

1st Revision: November, 2022

Accepted: November, 2022

JEL classification:

E62

H24

H25

UDC:

336.22

DOI:

<https://doi.org/10.33108/sepd.2022.nom2.161>

Анотація: Дана стаття присвячена аналізу сучасної проблематики майнового оподаткування, що відіграє визначальну роль у формуванні джерел наповнення бюджету. Побудова ефективної податкової системи є основною складовою стратегії економічного та соціального розвитку держави. Висвітлено теоретичну суть, роль та призначення майнового оподаткування. Відзначено відомих науковців, що займалися досвідом функціонування податку на нерухоме майно в Україні, інших державах та аналізом проблем майнового оподаткування. Визначено, що підвищення ролі місцевих податків і збільшення їх частки у складі доходів є головним з напрямів зміцнення місцевих бюджетів та розширення фінансової автономії відповідних територій країни. Розглянуто національний і міжнародний вимір справляння майнових податків та визначено особливості оподаткування нерухомого майна, відмінного від земельної ділянки, транспортного податку та плати за землю. Висвітлено, що з початку розгортання повномасштабної війни російської федерації проти нашої держави Верховна Рада України ухвалила суттєві зміни до законодавства, що передбачають значне послаблення оподаткування на період воєнного стану. Проаналізовано динаміку надходжень місцевих податків до місцевих бюджетів за 2018-2021 роки, а саме: податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними і фізичними особами, які є власниками об'єктів житлової нерухомості, податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами і юридичними, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості, земельний податок з юридичних і фізичних осіб, орендна плата з юридичних і фізичних осіб, транспортний податок з фізичних і юридичних осіб. Визначено ключові проблеми та напрямки вдосконалення майнового оподаткування, так як його стягнення є недопрацьованими, через що не забезпечується справедливність оподаткування.

Ключові слова: майнове оподаткування, податок на нерухоме майно, плата за землю, транспортний податок, нерухомість, надходження, справляння, зарубіжний досвід, проблематика, місцевий бюджет.

Пономарьова В. Сучасна проблематика майнового оподаткування: національний і міжнародний вимір [Електронний ресурс] / Влада Пономарьова, Оксана Артюх // Соціально-економічні проблеми і держава. — 2022. — Вип. 2 (27). — С. 161-168. — Режим доступу: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2022/22pvsimv.pdf>

This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.

1. Постановка проблеми.

Ефективність та дієвість податкової системи базується на розвитку важливої її ланки, а саме системи майнового оподаткування, що є сукупністю податків, які пов'язані з наявністю чи рухом майна. Однією з передумов становлення держави є розвиток місцевого самоврядування, а вагомим інструментом функціонування та розвитку місцевого самоврядування є питання місцевого оподаткування. Саме вдале виконання функцій і завдань, які покладені на органи місцевого самоврядування, неможливе без належного фінансового забезпечення, тому підвищення ролі місцевих податків і збільшення їх частки у складі доходів є головним з напрямів зміцнення місцевих бюджетів та розширення фінансової автономії відповідних територій країни [1, с. 5].

2. Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Висвітлення досвіду функціонування податку на нерухоме майно в Україні, інших державах та аналіз проблем майнового оподаткування здійснено у працях відомих науковців, таких як: Бабій К., В. Баранова, О. Брашавецька, Є. Богатирьова, Власюк О., Габрись О., Гостева О., Дмитрів В., М. Ібрагімов, Н. Малініна, М. Слатвінська, Л. Тулуш, Т. Шолкова та інших, які зробили значний внесок у розкриття специфіки оподаткування майна в різних за соціально-економічним розвитком країнах.

Незважаючи на наявність публікацій щодо проблематики майнового оподаткування, це питання залишається актуальним й досі.

3. Постановка завдання.

Метою дослідження є обґрунтування актуальних аспектів майнового оподаткування в Україні, розкриття проблематики з висвітленням зарубіжного досвіду та виокремлення напрямів вдосконалення майнового оподаткування в нашій державі.

4. Виклад основного матеріалу.

Надходження від податків є важливим інструментом втілення державної політики з економічних питань та соціального розвитку. Жодна держава не може нормально функціонувати без справляння податків, зборів і мит, тому аналіз майнового оподаткування є актуальним та інформативним. Варто відзначити, що справляння майнових податків відіграє одну з головних ролей у формуванні джерел наповнення бюджету. Систему майнового оподаткування формує сукупність тих податків, які безпосередньо пов'язані з рухомим чи нерухомим майном та його наявністю. Майнові податки є одними з найпотужніших і найбільш розповсюджених джерел доходів місцевих бюджетів у всьому світі, у праці [2] наголошено на необхідності реформування системи майнового оподаткування, яке може стати стабільним джерелом надходжень до місцевих бюджетів і важливим економічним регулятором країни. Проведена реформа в Україні у 2015 році внесла зміни у майнове оподаткування, консолідуючи три податки, а саме: податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, плату за землю та транспортний податок. На нормативно-законодавчому рівні система майнового оподаткування має чимало неврегульованих питань.

З початку розгортання повномасштабної війни російської федерації проти нашої держави Верховна Рада України ухвалила суттєві зміни до законодавства, що передбачають значне послаблення оподаткування на період воєнного стану. Наказом Міністерства фінансів України № 225 від 29.07.2022 р. затверджено Порядок

підтвердження можливості чи неможливості виконання платником податків обов'язків щодо дотримання термінів сплати податків та зборів, подання звітності [3]. На законодавчому рівні встановлені критерії щодо неможливості виконання як юридичними, так і фізичними особами податкового обов'язку. І тому, розглядаючи сплату податків саме юридичними особами, виявлено, що на теперішній час багато суб'єктів господарювання через вагомості на те причини і підстави можуть не сплачувати деякі податки. Даний фактор впливає на зменшення надходжень до бюджетів громад.

Розглянемо та проаналізуємо динаміку надходжень майнових податків з 2018 по 2021 роки (табл. 1).

Таблиця 1. Динаміка надходжень майнових податків до місцевого бюджету України, 2018-2021 рр. (млн грн)

Назва податкових платежів	2018	2019	2020	2021
Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами, які є власниками об'єктів житлової нерухомості	115,17	142,27	171,09	188,75
Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами, які є власниками об'єктів житлової нерухомості	391,69	554,90	684,82	835,67
Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості	407,18	648,75	889,41	1111,67
Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості	2721,94	3536,35	4013,60	5684,64
Земельний податок з юридичних осіб	8241,19	11488,69	10828,82	11815,53
Орендна плата з юридичних осіб	15288,09	17193,53	16369,41	18887,72
Земельний податок з фізичних осіб	1629,42	1860,92	1984,75	2028,09
Орендна плата з фізичних осіб	2162,39	2292,51	2288,65	2531,98
Транспортний податок з фізичних осіб	176	151,07	93,28	59,04
Транспортний податок з юридичних осіб	138,9	124,924	109,52	99,31

Джерело: створено авторами на основі даних [4]

З огляду на вищенаведене бачимо, що динаміка надходжень майнових податків в Україні у 2018-2021 рр. характеризується позитивною тенденцією, окрім надходжень з транспортного податку. У 2022 році очікуються результати зовсім інші. Всі області нашої країни, на жаль, зазнали різного ступеню впливу через військову агресію росії. Відповідно, різними є і наслідки для місцевих бюджетів: чим далі від лінії фронту, тим вищі показники виконання місцевих бюджетів. Не дивлячись на позитивну динаміку, існують певні проблеми, серед яких актуальні такі:

- низька питома вага нерухомого податку в доходах бюджету. Якщо у розвинених країнах податок на нерухоме майно є джерелом доходів місцевих бюджетів та вагомим важелем реалізації принципу соціальної справедливості, то, на жаль, в нашій країні цей податок не завжди виконує ці функції досконало;

- відсутність повних відомостей в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно та земельному кадастрі щодо прав власності користування земельними ділянками. При роботі з базою Міністерства юстиції, а саме з Державним реєстром речових прав на нерухоме майно, відсутня інформація до 2013 року. На теперішній час податкові органи області опрацьовують наявну інформацію в доступних інформаційних ресурсах;

– щодо транспортного податку, то можна відзначити, що він за останні роки демонструє нестійку тенденцію і особливо не впливає на економічне становище в країні, адже тепер об'єктом оподаткування відповідно до пп. 267.2.1 п. 267.2 ст. 267 Податкового Кодексу України (далі – ПКУ) є легкові автомобілі, випуск яких відбувся не більше 5 років тому та середньоринкова вартість яких становить понад 375 розмірів мінімальної заробітної плати [5]. Як бачимо, зменшення надходжень з транспортного податку цілком може бути зумовлено скороченням переліку авто, з яких потрібно платити податок, та зниженням платоспроможності громадян;

– в Україні більшість податкових надходжень втрачається через різні схеми з мінімізації податкових зобов'язань та взагалі ухилення від сплати;

– проведення нормативно-грошової оцінки земель (багато суб'єктів господарювання, розраховуючи річну суму плати за землю, не враховують потрібний коефіцієнт індексації), при цьому відбувається заниження їх податкових зобов'язань. На виконання ст. 289 ПКУ Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру листом «Щодо коефіцієнта індексації нормативної грошової оцінки за 2021 рік, який застосовується для визначення податкового зобов'язання з плати за землю» від 11.01.2022 р. № 6-28-0.222-275/2-22 повідомила, що наразі значення коефіцієнта індексації нормативної грошової оцінки земель і земельних ділянок за 2021 рік становить для земель населених пунктів та інших земель несільськогосподарського призначення – 1,1 [6];

– неправильність визначення цільового призначення землі і використання її не за призначенням, що може бути наслідком різної плати за землю;

– широкий перелік пільг і встановлення юридичними та фізичними особами пільг без правомірного їх використання, що таким чином мінімізує їх сплату до бюджету.

Цікавим є розгляд зарубіжного досвіду, оскільки більшість країн світу практикують майнове оподаткування. Слід відзначити, що податки на майно стають вагомим джерелом наповнення місцевих бюджетів, забезпечуючи при цьому значну частину їх надходжень і існують, як показує практика оподаткування, приблизно в 130 країнах світу. У деяких країнах податок на нерухомість складає 100% податкових надходжень, а саме – місцеві бюджети Австралії та Великобританії, до 100% – Канади, Ірландії та Греції, біля 50-70% – Франції, США, Нідерландів. До того ж, науковці стверджують, що: «Податки на майно є найменш шкідливими для економічного зростання» [7, с. 113]. На відміну від вітчизняної податкової системи, у світі виділяють 4 ключові підходи до сплати цього податку, а саме:

– чистий податок на майно, що полягає в оподаткуванні комерційного та промислового майна, яке знаходиться у власності платника податку (застосовується у США, Німеччині, Канаді, Данії, Нідерландах та Франції);

– податки на окремі види майна – плати за землю, транспортний податок, податку на нерухомість;

– податки на перехід права власності на майно (активний у Швеції);

– податок на приріст капіталу – податок на доходи від реалізації тих активів, що перебувають у власності платника податку [8, с. 63].

В зарубіжному досвіді набули поширення майнові податки, серед яких є податок на предмети розкоші, що не використовуються в Україні. У Франції такий податок, наприклад, ввели ще у 2013 році, що справляється з фізичних осіб, у яких щорічний дохід перевищує 1 млн євро.

Цікавим прикладом для розгляду є Німеччина. Важливим джерелом наповнення місцевих бюджетів у цій країні є поземельний податок, який сплачують власники нерухомості. Згідно із Законом ФРН «Про поземельний податок», об'єктами цього податку є земельні ділянки в сільському та лісовому господарствах і земельні ділянки

під забудову. Податком обкладається безпосередньо ділянка, на якій знаходиться об'єкт, та стягується він з вартості майна. Питома вага майнових податків у податкових доходах місцевих бюджетів Німеччини становить не високу частку, а лише 14,2%. Німеччина – це країна-член Євросоюзу з найбільш низьким податком на нерухомість. Фіксований базовий податок становить 0,35% від оціночної вартості об'єкта. До нього також додається муніципальний коефіцієнт, що збільшує податок від 0,98% до 2,84%. Таким чином, ставка податку на німецьку нерухомість залежить від трьох факторів: вартість об'єкта, його розташування і віку. Одна з проблем майнового оподаткування у них – переоцінка вартості об'єктів обов'язкового платежу проводиться кожні три роки, що є досить трудомісткою та затратною процедурою [9, с. 81]. На наш погляд, аналізуючи досвід Німеччини, найцінніше, що можна було б запозичити в Німеччини для нашої країни, – це формування в суспільства свідомості про важливість сплати податків, повинна бути дисципліна й відповідальність платників податків.

Розглядаючи приклади США і Канади, варто відзначити, що в даних країнах справляється єдиний майновий податок і податковою базою є ринкова вартість землі зі всіма будівлями, які на ній знаходяться. А в окремих штатах майновий податок стягується за рухоме і нерухоме майно, яке містить також акції, облігації [8, с. 64]. Особливо цікавим є аналіз оподаткування транспортних засобів у США. Там власник транспортного засобу просто не може його не сплатити, адже він вже включений у вартість палива, а також стягується при купівлі автомобіля. Купуючи автомобіль, власник платить податок на початковому етапі – від 1 до 7% від вартості автомобіля в залежності від штату придбання. У США панує грамотна система оподаткування, оскільки власники авто, які більше їздять, забруднюють атмосферу більшою кількістю CO₂, більше сплачують у вигляді податку. Це стимулює громадян на придбання нових, більш екологічних автомобілів.

Система майнового оподаткування в Україні, як і в цілому податкова система країни, потребує постійного вдосконалення. Тому, проаналізувавши вищенаведене, важливими заходами для подолання даної проблематики, вважаємо:

- підвищення контролю за правильністю заповнення та своєчасністю подачі декларацій з належним і відповідним оформленням всіх пунктів та формування податкової культури у платників податків;
- створення повної бази земельних ділянок з проведенням інвентаризації всіх земельних ділянок та контроль щодо їх реєстрації в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно, метою чого є встановлення місця розташування земельних ділянок, їх меж, розмірів, правового статусу, виявлення земель, що не використовуються, використовуються нераціонально або не за цільовим призначенням, встановлення кількісних і якісних характеристик земель, необхідних для ведення державного земельного кадастру;
- перегляд пільг для окремих категорій, що призводить до вагомих втрат місцевих бюджетів;
- формування Державного реєстру щодо об'єктів нерухомості з метою отримання повної інформації щодо об'єктів нерухомого майна;
- своєчасне проведення нормативно-грошової оцінки земель (мінімум один раз на 5-7 років);
- розширення бази оподаткування транспортним податком, що надасть можливість додатково отримувати фінансові ресурси до місцевих бюджетів.

5. Висновки та перспективи подальших досліджень в даному напрямку.

Отже, майнове оподаткування в Україні відіграє вагомий роль у доходах місцевих бюджетів. При цьому фіскальні дисбаланси у податковій сфері поглиблюють та загострюють проблему необхідності удосконалення майнового оподаткування,

підвищення його дієвості. Тому варто оцінити та взяти до уваги дотримання запропонованих напрямів вдосконалення вітчизняної системи майнового оподаткування, а також необхідність оцінювання податкової практики розвинутих країн та впроваджувати у вітчизняне майнове оподаткування позитивний зарубіжний досвід.

Author details (in English)

MODERN PROBLEMS OF PROPERTY TAXATION: NATIONAL AND INTERNATIONAL DIMENSIONS

Vlada PONOMARYOVA

e-mail: vponomaryova22@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3172-4872>

Oksana ARTYUKH

Odessa National Economic University
26 Pushkinska str., 65014, Odessa, Ukraine

e-mail: oksana_art_2017@ukr.net

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8845-8002>

Abstract. *This article is devoted to the analysis of the current problems of property taxation which plays a significant role in the formation of the sources of the budget replenishment. The construction of an effective tax system is the main component of strategy for the economic and social development of the state. The theoretical essence, the role and assignment of property taxation are highlighted. Famous scientists who are involved in the study of experience of the real estate tax operation in Ukraine and other countries and who analyse of property taxation problems are noted. It is determined that the increasing of the role of financial taxes and their share of income is the main direction for the public budgets strengthening and the expansion of financial autonomy in the relevant country's territories. The national and international dimensions of the property taxation and the particularities of the payment of the real estate which is different from the land plot, the transport tax and the land payment are considered. It is shown that since the start of a full-scale war of the Russian Federation against our country, the Verkhovna Rada of Ukraine adopted amendments to the legislation which provide a significant reduction of the taxation for the period of the martial law. Dynamics of the local budgets income from local taxes is analyzed during 2018-2021 years, among them are the real estate tax which is different from the land plot and paid by legal entities and individuals who are the owners of residential real estate objects, land tax for legal entities and individuals, rent from legal entities and individuals, transport tax for individuals and legal entities. The key problems and directions for improving property taxation are identified as its charge is incomplete due to which fairness of taxation is not ensured.*

Key words: *property taxation, real estate tax, land fee, transport tax, real estate, income, settlement, foreign experience, issues, local budget.*

Appendix A. Supplementary material

Supplementary data associated with this article can be found, in the online version, at <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2022/22pvsimv.pdf>

Funding

The authors received no direct funding for this research.

Citation information

Ponomaryova, V. & Artyukh, O. (2022) Modern problems of property taxation: national and international dimensions. *Socio-Economic Problems and the State* (electronic journal), Vol. 27, no. 2, pp. 161-168. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2022/22pvsimv.pdf>

Використана література:

1. Станкус Т., Крот Ю. Місцеві податки і збори: навч. посіб. Харків: Фактор, 2017. 80 с.
2. Дмитрів В. Економічна сутність і роль майнових податків в Україні. *Світ фінансів*. 2021. № 1(66). С. 201–209. <https://doi.org/10.35774/sf2021.01.201>

3. Про затвердження Порядку підтвердження можливості чи неможливості виконання платником податків обов'язків: Наказ Міністерства фінансів України від 29.07.2022 р. № 225 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0967-22#Text> (дата звернення: 20.11.2022).
4. Звіт про виконання Плану роботи Державної податкової служби України на 2021 рік / Державна податкова служба України. URL: <https://tax.gov.ua/diyalnist-/plani-ta-zviti-roboti-/396505.html> (дата звернення: 20.11.2022).
5. Податковий кодекс України: Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (із змінами та доповненнями) / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 2011, № 13-14, № 15-16, № 17. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 28.11.2022).
6. Щодо коефіцієнта індексації нормативної грошової оцінки за 2021 рік, який застосовується для визначення податкового зобов'язання з плати за землю: лист Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру. URL: <https://tax.gov.ua/nove-pro-podatki--novini-/553960.html> (дата звернення: 20.11.2022).
7. Слатвінська М. О., Баранова В. Г. Дієвість майнового оподаткування в Україні. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 26. Ч. 2. С. 113–116.
8. Брашавецька О. В. Закордонний досвід майнового оподаткування. *Закордонна практика формування фінансової та соціальної інфраструктури*. 2019. С.63–65.
9. Гостева О. Ю. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, як можливість поповнення місцевих бюджетів. *Економіка та право*. 2015. № 2 (41). С. 79–84. <https://doi.org/10.15407/econlaw.2015.02.079>

References

1. Stankus, T., Krot, Yu. (2017) *Mistsevi podatky i zbory [Local taxes and fees]: navch. posib.* Kharkiv: Faktor, 80 p.
2. Dmytriv, V. (2021). *Ekonomichna sutnist' i rol' majnovykh podatkiv v Ukraini.* [Economic essence and role of property taxes in Ukraine.] *Svit finansiv*, no. 1 (66), pp. 201-209. <https://doi.org/10.35774/sf2021.01.201>
3. Pro zatverdzhennja Porjadku pidtverdzhennja mozhlyvosti chy nemozhlyvosti vykonannja platnykom podatkiv obov'jazkiv: Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 29.07.2022, no. 225. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0967-22#Text> (accessed 20 November 2022).
4. Zvit pro vykonannia Planu roboty Derzhavnoi podatkovoї sluzhby Ukrainy 2021 rik. URL: <https://tax.gov.ua/diyalnist-/plani-ta-zviti-roboti-/396505.html> (accessed 20 November 2022).
5. Podatkovyi kodeks Ukrainy: Kodeks Ukrainy vid 02.12.2010 r. № 2755-VI (iz zminamy ta dopovnenniamy) (2011) / Verkhovna Rada Ukrainy. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. no. 13-14, no. 15-16, no. 17. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (accessed 20 November 2022).
6. Shhodo koeficijenta indeksacii' normatyvnoi' groshovoi' ocinky za 2021 rik, jakyj zastosovujet'sja dlja vyznachennja podatkovogo zobov'jazannja z platy za zemlju. URL: <https://tax.gov.ua/nove-pro-podatki--novini-/553960.html> (accessed 20 November 2022).
7. Baranova, V. G., Slatvinska, M. O. (2018). *Dijevist' majnovogo opodatkuvannja v Ukraini* [The efficiency of property taxation in Ukraine] *Prychornomors'ki ekonomichni studii'*, no. 26 (2), pp. 113-116.

8. Brashavec'ka, O. V. (2019). Zakordonnyj dosvid majnovogo opodatkuvannja [Foreign experience of property taxation]. *Zakordonna praktyka formuvannia finansovoi ta sotsialnoi infrastruktury*. pp.63-65.
9. Gosteva, O. Y. (2015). Podatok na neruhome majno, vidminne vid zemel'noi' diljanky, jak mozhlyvist' popovnennja miscevyh bjudzhetiv [Tax on real estate, other than land, as an opportunity to replenish local budgets]. *Economics and Law*, no. 2 (41), pp. 79-84. <https://doi.org/10.15407/econlaw.2015.02.079>

© 2022 Socio-Economic Problems and the State. All rights reserved.
This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.
You are free to:
Share — copy and redistribute the material in any medium or format Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.
The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.
Under the following terms:
Attribution — You must give appropriate credit, provide a link to the license, and indicate if changes were made.
You may do so in any reasonable manner, but not in any way that suggests the licensor endorses you or your use.
No additional restrictions
You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Socio-Economic Problems and the State (ISSN: 2223-3822) is published by Academy of Social Management (ASM) and Ternopil Ivan Puluj National Technical University (TNTU), Ukraine, Europe.

Publishing with SEPS ensures:

- Immediate, universal access to your article on publication
- High visibility and discoverability via the SEPS website
- Rapid publication
- Guaranteed legacy preservation of your article
- Discounts and waivers for authors in developing regions

Submit your manuscript to a SEPS journal at <http://sepd.tntu.edu.ua>

